

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm I. Ad hæc.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

semel aut iterum Episcopum sine Canonici elegissent, ac postea iterum vacante Sede Canonici cathedrales Clericos repellerent ab electione, aut ipsi Canonici prævenerent, Episcopum eligerent & confirmari peterent, hoc casu Clerici repel-

lerentur à possessorio recuperandâ, nisi titulum seu concessionem legitimam vel tempus immemorabile aliâve præsumptionem seu colorem possessionis suæ cum bonâ fide exhiberent, idque ex decisione hujus Capituli.

TITVLVS XIV. DE DOLO ET CONTVMACIA.

Interdum aliquis per vim injustam deijcitur possessione suâ, ideoque à iudice restituendus est, vt *præced. tit. vidimus*. Interdum verò accidit, vt aliquis seu iudicio possessorio seu petitorio missus in possessionem iudicis decreto, eam consequi non possit, ob dolum vel contumaciam adversarij, quamobrem titulus iste præcedenti annectitur. Dicta autem est Contumacia, à contemnendo, quia contemptus Iudicis censetur, si eius legitimo iussui pars litigans non obtemperet, quod variis modis accidere potest. Numerati sunt in *gl. c. 2. h. t. verb. Contumaciter*, videlicet, si peremptoriè citatus non veniat, aut malitosè se absentet, aut veniens, respondere aut jurare iussus recuset, aut si exhibere aliquid vel restituere iussus non obtemperet, aut denique negotio infecto discedat, nec revertatur.

CAPITVLVM I.

Ad hæc.

PARAPHRASIS.

Reus in iudicium vocatus, contumaciter se absentat, & ob id Iudex actorem mittit in possessionem rei petita, Custodiæ causâ; sed ob dolum vel potentiam adversarij, possessionem seu potiùs custodiam rei consequi non potest. Verùm ante finem anni Reus ne veram quoque possessionem amittat, idoneam cautionem affert, quòd iudicio stare velit.

Quæritur an & quâ panâ mulctandus sit ob contumaciam, seu quòd iudicis citationi ac iussioni primitus non paruerit? Respondet Alexander III. In Ecclesiasticis personis & causis juris rigorem observandum non esse, ideoque iudicem contentum esse debere, quando Reus sufficiente cautione se adstringit standi iudicio, eo quòd hoc casu iustitia non periclitetur, quia jus actoris illæsum manet.

S V M M A R I V M.

1. De rigore juris civilis puniri potest, qui in jus vocatus non venit: si tamen post decretum primæ missionis cautionem offerat de parendo iuri, ex juris canonici benignitate non punitur: ad interesse tamen ex naturâ rei tenetur Actori contumax, si ob contumaciam damnum passus est.

NOTA. Contumax in foro Canonico puniendus non est, si post decretum primæ missionis comparens cautionem offerat de parendo iuri, ita ut jus adversarij integrum permaneat, & hoc propter æquitatem & benignitatem Canonicam; at verò secundum Iuris Civilis rigorem, puniri potest, quicumque in jus vocatur, & non venerit. *l. vn. ff. Siquis jus dicenti non obtemperaverit, juncto Bartolo in Explic. 7. & l. 2. de in jus vocando*. Sed quâ ratione manet integrum jus Actoris, si prohibitus fuit possessionem rei ingredi custodiæ causa. R. quoad juris effectus, ut perinde sit, secundum

a a

dum

dum fictionem juris, ac si possessionem ingressus sit, juxta legem *Quamuis* 13. juncta gl. verbo. Perinde habetur. ff. De rebus *Au- thoritate judicis possidendis*, & clariùs in Capitulo *Contingit h. t.* Ceterum expensas, & quatenus interest Actoris, Reum contumacem non fuisse, sed in tempore comparuisse, id omnino præstandum ipsi est, uti *Innoc. hic* notat, cum id non ad penam pertineat, sed ad illati damni compensationem.

CAPITVLVM II. Ex literis.

PARAPHRASIS.

Inter Monachos de Etoll. & Canonicos Linconenses controuersia erat, super quibusdam Ecclesiis coram iudicibus à Papâ delegatis: quos Monachi (ut credibile est) monasterio incorporatas dicebant, Canonici cum legitime citati, se absentassent, & ob id Monachi mittendi essent in possessionem Ecclesiarum, Iudices tamen mitius agere volentes, possessionem earum sequestrari fecerunt, ut Canonici tædio affecti stare iudicio cogerentur; postea verò cum Monachi Ecclesias sibi vindicare seu earum restitutionem petere pergerent, Canonici responderunt, delegatorum Iudicium potestatem sublatam esse, eò quòd ad alios iudices literas impetrassent, quæ priori rescripto derogarent; sed Alexander III. aduertit in posterioribus literis priorum nullam factam esse mentionem, neque Ecclesias nominatim expressas, sed indistinctè positum, *super quibusdam Ecclesiis*, quare cum malitia & dolus nemini patrocinari debeat, mandat ut non obstantibus literis posterioribus, causa secundum priorum literarum formam decidatur, & Monachis expensæ ab aduersà parte compensentur, quos ob eorum contumaciam & moram facere debebant.

SVMMARIVM.

1. Potest quandoque Iudex, non obstante con-

tumacia Rei, Actorem tamen non mittere in possessionem rei petita, sed eam sequestrare.

2. Sufficit quidem nonnunquam in literis posterioribus ad alios Iudices datis clausula generalis, non obstantibus prioribus literis, ut priores ad alios Iudices data reuocata censeantur, non tamen semper: & si nulla in posterioribus literis priorum fiat mentio, subreptitia censentur.

NOTA I. Positâ contumaciâ Rei, potest quandoque Iudex spectatis circumstantiis Actorem non mittere in possessionem rei petita, sed eam sequestrare secundum *Innoc. hic*, & alios apud *Imolam n. 4.* ita tamen ut si Reus postea compareat, & cautionem offerat de parendo iuri, atque expensas parti læsæ restitueri paratus sit, possessionem recipiat. *Arg. c. vlt. §. in aliis, ut lite non contestata.* & docet *Panorm. l. i. c. num. 13.*

Quæres, quare dicitur hic, iudices mitius egisse (supple cum Canonicis) idque Religionis intuitu, quòd Ecclesias sequestrari fecerint. *xy.* Per sequestrum, si id fiat non vsque ad exitum causæ, sed dum contumacia durat, minus incommodi seu præjudicii affertur possessori, quàm si implemet aduersarius, videlicet Actor, mittatur in possessionem rei, causâ custodiæ; hæc autem benignitatem iudices exercuerunt intuitu Religionis, ne videlicet Religiosi petitores nimis auide Ecclesiarum possessioni inhiare viderentur, igitur ex hoc textu sumitur argumentum, si Religiosi Actores sint in iudicio, mitius agendum esse cum Reo, ita tamen ut iustitia seu jus Ecclesiæ aut communitatis non periclitetur.

NOTA II. Literæ posteriores ad alios iudices datæ, censentur subreptitiæ, si in illis nulla mentio fiat priorum literarum. Ita etiam habetur in *c. 3. & c. Plerumque. 23. de Rescript.* Ratio est, quia Princeps delegatam alicui causam non facile reuocare aut alteri iudici delegare solet, maxime si causa à priore iudice cæpta sit, juxta *c. Cum Monasterium 20. de re iudicata.* Por-